

An toàn khu Định Hóa - Di tích quốc gia đặc biệt

Di tích quốc gia đặc biệt An toàn khu (ATK) Định Hóa trên địa bàn các xã Phú Đình, Diêm Mặc, Thanh Định, Định Biên, Bảo Linh, Đồng Thịnh, Quy Kỳ, Kim Phụng, Bình Thành và thị trấn Chợ Chu, huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên. ATK có diện tích trên 5.200 km vuông, giáp ranh các tỉnh Tuyên Quang, Bắc Cạn.

ATK Định Hóa là một quần thể di tích lịch sử nổi tiếng, được xem như quần thể di tích quan trọng bậc nhất của dân tộc Việt Nam ở thế kỷ XX. Mỗi tên bản, tên núi, tên sông ở nơi đây đều gắn liền với các hoạt động của Hồ Chủ tịch và Trung ương Đảng trong việc chỉ đạo và đưa cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp của dân tộc ta đến thắng lợi hoàn toàn.

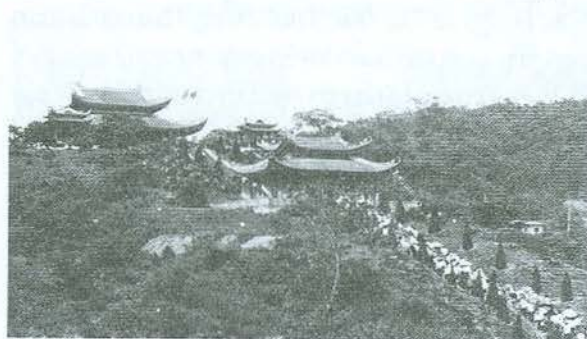
Định Hóa có địa hình lý tưởng “tiên có thể đánh, lui có thể giữ” và là vùng đất khá thuận lợi trong việc tự cung cấp lương thực, thực phẩm cũng như giao thương với các địa phương khác. Không những thế, Định Hóa còn là nơi có phong trào quần chúng vững mạnh, cán bộ, nhân dân ở đây trung kiên với Đảng, đậm ẩm, mặn mà và tình nghĩa. Định Hóa là địa phận tỉnh Thái Nguyên, cầu nối giữa vùng trung du miền núi với các tỉnh đồng bằng sông Hồng và Hà Nội... Địa hình thuận lợi, các điều kiện kinh tế, xã hội đặc thù, có thể giúp cho cách mạng Việt Nam phát triển tốt trong thời kỳ kháng chiến. Thấy được những ưu thế đó, Bác Hồ đã chọn tỉnh Thái Nguyên với ATK Định Hóa làm địa bàn đứng chân của Chính phủ non trẻ lúc bấy giờ.

Từ mùa xuân năm 1947 ở khu vực Việt Bắc đã hình thành ATK của các cơ quan Trung ương, chủ yếu nằm trên địa bàn 4 huyện: Định Hóa – Thái Nguyên, Chợ Đồn – Bắc Cạn, Sơn Dương và Yên Sơn – Tuyên Quang, là đại bản doanh của Trung ương Đảng, Chính phủ, Bộ Tổng Tham mưu, Bộ Quốc phòng, nơi Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng các đồng chí lãnh đạo cao nhất của Đảng, Chính phủ, quân đội và mặt trận Liên Việt (nay là Mặt trận Tổ quốc Việt Nam) như đồng chí Trường Chinh, Phạm Văn Đồng, Võ Nguyên Giáp, Nguyễn Chí Thanh, Hoàng Quốc Việt, Tôn Đức Thắng, Văn Tiến Dũng... ở và làm việc từ năm 1946 đến 1954.

Nơi đây còn là nơi ở và làm việc của văn phòng Trung ương Đảng, Cục Chính trị, Cục Quân khí, Cục Quân pháp, Cục Thông tin – Bộ Quốc phòng, Cục Điện ảnh,

Lán Khau Ty - nơi ở và làm việc đầu tiên của Hồ Chủ tịch khi Người về ATK Định Hóa lãnh đạo kháng chiến chống thực dân Pháp
Ảnh: Tư liệu

Du khách đến thăm khu Di tích ATK Định Hóa
Ảnh: Tư liệu

Hội Liên hiệp Phụ nữ, Hội Nông vận Trung ương, Ủy ban hữu nghị hòa bình thế giới, Cục Bưu chính thông tin, nơi sản xuất vũ khí, đạn dược để phục vụ cho cuộc kháng chiến, do vậy ATK được ví như Thủ đô kháng chiến của nước Việt Nam dân chủ cộng hòa những ngày đầu trũng nước. Cũng từ đây, nhiều chủ trương, quyết sách quan trọng, quyết định vận mệnh của dân tộc đã được ban hành dưới sự chỉ đạo của Hồ Chủ tịch và Trung ương Đảng.

Ngày 6.12.1953, tại đồi Tin Keo, Bộ Chính trị BCH TW đã họp thông qua kế hoạch tác chiến – tấn công chiến lược Đông Xuân 1953-1954 để làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ lẫy lừng, kết thúc thắng lợi cuộc kháng chiến trường kỳ, gian khổ của dân tộc. Nhiều sắc lệnh quan trọng của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa được ký ban hành tại đây, trong đó có luật về nghĩa vụ quân sự, sắc lệnh tổng động viên... về giảm tô và cải cách ruộng đất...

Thủ đô ATK cũng là nơi diễn ra các hoạt động ngoại

giao của nước ta thời ấy. Bên cạnh các di tích chính như đồi Tin Keo, Khuôn Tát, Nà Nom... , cụm di tích ATK còn nhiều địa danh đi vào lịch sử như: đèo De, núi Hồng, nhà ông Cao Nhật – một trong những cơ sở cách mạng đầu tiên của Xứ ủy Bắc Kỳ thời kỳ 1939-1945; rừng Mán – nơi đặt trạm liên lạc của Xứ ủy Bắc Kỳ và là nơi mở lớp huấn luyện chính trị, quân sự của Đảng, đồng chí Trường Chinh-Tổng Bí thư của Đảng khi đó và đồng chí Hoàng Quốc Việt từng qua lại hoạt động ở đây; chùa Mai Sơn – nơi Xứ ủy Bắc Kỳ đặt nhà in đặc biệt, in báo Cờ giải phóng và nhiều tài liệu quan trọng; đình Kha Sơn – nơi thành lập chính quyền cách mạng đầu tiên của xã.

Hiện nay, ATK còn nhiều di tích về nơi ở và làm việc của Bác như nền nhà, hầm làm việc, cây râm bụt Bác trồng, phiến đá Bác thường nằm nghỉ trưa... ATK là nơi ghi lại nhiều sự kiện lịch sử trọng đại của dân tộc.

ATK Định Hóa, Thái Nguyên không chỉ là nơi khởi đầu chặng đường “Trường kỳ kháng chiến nhất định thắng lợi” trong cuộc kháng chiến thần thánh chống thực dân xâm lược Pháp, mà còn được coi là cội nguồn của báo chí cách mạng – nơi thành lập Hội Nhà báo Việt Nam. Nơi đây có Nhà trưng bày của Hội Nhà báo Việt Nam, lưu giữ những kỷ vật, bức ảnh về các hoạt động quan trọng của lãnh đạo Hội qua các thời kỳ từ khi thành lập đến nay. Tại địa điểm này, ngày 21.4.1950, Hội Những người viết báo Việt Nam (tiền thân của Hội Nhà báo Việt Nam) đã tổ chức Đại hội lần thứ nhất – sự kiện ghi mốc son trong sự nghiệp phát triển của báo chí cách mạng Việt Nam.

ATK Định Hóa hôm nay trở thành điểm đến hấp dẫn ở tỉnh Thái Nguyên, hằng năm thu hút hàng triệu du khách đến tham quan và tưởng niệm một thời hào hùng của dân tộc.

Năm 1981, ATK Định Hóa được Bộ Văn hóa – Thông tin (nay là Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch) xếp hạng di tích lịch sử quốc gia. Ngày 10.5.2012, Thủ tướng Chính phủ đã xếp hạng ATK Định Hóa là Di tích quốc gia đặc biệt. ATK Định Hóa có 13 di tích, đó là:

1. Nhà tù Chợ Chu (thị trấn Chợ Chu, huyện Định Hóa)
2. Địa điểm thành lập Việt Nam Giải phóng quân (xã Định Biên, huyện Định Hóa)
3. Địa điểm Bác ở và làm việc tại đồi Khau Tý năm 1947 (xã Diêm Mặc, huyện Định Hóa)
4. Địa điểm Bác ở và làm việc tại đồi Tin Keo (1948-1954) (xã Phú Đình, huyện Định Hóa)

5. Cụm di tích Bác ở Khuôn Tát: Cây đa, đoạn suối Khuôn Tát, nơi Bác tắm, giặt và câu cá, Nhà sàn và hầm Bác ở đồi Nà Đình (xã Phú Đình, huyện Định Hóa)

6. Địa điểm Tổng Bí thư Trường Chinh và Văn phòng Trung ương Đảng làm việc tại Phụng Hiến (1947-1949), xã Diêm Mặc, huyện Định Hóa.

7. Địa điểm Cơ quan Bộ Tổng Tư lệnh Quân đội nhân dân Việt Nam (1949 – 1954) tại xã Bảo Linh, huyện Định Hóa).

8. Thắng cảnh thác Khuôn Tát (xã Phú Đình, huyện Định Hóa).

9. Địa điểm thành lập Hội Nhà báo Việt Nam (xã Diêm Mặc, huyện Định Hóa)

10. Địa điểm thành lập Ủy ban hòa bình Việt Nam (xã Diêm Mặc, huyện Định Hóa)

11. Địa điểm thành lập Ủy ban Kiểm tra Trung ương (xã Diêm Mặc, huyện Định Hóa)

12. Địa điểm Báo Quân đội nhân dân ra số đầu (20.10.1950) xã Định Biên, huyện Định Hóa

13. Địa điểm đồi Pu Đôn, nơi Chủ tịch Hồ Chí Minh chủ trì lễ phong quân hàm Đại tướng cho đồng chí Võ Nguyên Giáp (1948) (xã Phú Đình, huyện Định Hóa).

(Ngọc Ánh. Tổng hợp tài liệu)

HỢP THƯ CỘNG TÁC VIÊN

Từ 01.05.2018 đến 01.06.2018, Tạp chí Lý luận chính trị và Truyền thông đã nhận được bài của các chuyên gia, cộng tác viên về lĩnh vực Lý luận chính trị, Báo chí truyền thông và các ngành Khoa học xã hội và nhân văn:

Nguyễn Thủy Mai, Lê Văn Phục, Đỗ Minh Tuấn, Đặng Công Thành, Nguyễn Quang Bình, Bùi Trường Giang, Nguyễn Hoàng Sơn, Trần Thị Hương, Nguyễn Lan Phương, Đặng Đình Giang, Cao Văn Thống, Hoàng Quốc Bảo, Hà Văn Hậu, Nguyễn Minh Hoàn, Nguyễn Đức Luận, Nguyễn Thị Tuyết Minh, Phạm Bá Nhiễu, Nguyễn Thị Thu Huyền, Phạm Văn Rân - Ngô Chí Nguyên...

Ban biên tập Tạp chí xin trân trọng cảm ơn và mong tiếp tục nhận được bài của quý vị cho số tháng 07.2018 với chủ đề Kỷ niệm ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh. Để thuận tiện trong khai thác, biên tập và sử dụng bài của Tòa soạn, Ban Biên tập Tạp chí đề nghị các tác giả tuân thủ chặt chẽ Thể lệ đăng bài của Tạp chí Lý luận chính trị và Truyền thông (trên Tạp chí số tháng 7.2017).

BAN BIÊN TẬP